

KARTLÄGGNING HÅLLBARHET
SVENSKA MOTORSPORTFÖRBUNDET
2023

Innehållsförteckning

1. Inledning och bakgrund.....	3
1.1. Syfte	3
1.2. Arbetsätt och metod.....	3
2. Nuläges- och omvärldsanalys	3
2.1. Ekologisk hållbarhet.....	4
2.2. Social hållbarhet	5
2.3. Ekonomisk hållbarhet	5
2.4. Andra organisationer	6
2.5. Utmaningar	7
2.6. Styrande dokument.....	7
3. Intressentanalys.....	8
4. Intressentdialog	10
4.1. Föreningar	10
4.2. Förbund/Myndighet/Bransch.....	17
5. Slutdiskussion.....	18
5.1. Förslag vidare arbete.....	19

1. Inledning och bakgrund

Svenska Motorsportförbundet (Svemo) är ett specialidrottsförbund som samlar alla som vill träna och tävla inom motorcykel-, snöskoter- eller racerbåtssport. Förbundet bildades 1935 och samlar idag omkring 450 medlemsföreningar med drygt 170 000 anslutna medlemmar.

Svemo leds av en förbundsstyrelse som väljs av medlemmarna vartannat år på förbundsmötet. Förbundsstyrelsen ansvarar för verksamheten, fördelar arbete och beslutar i frågor som förbundet ska driva.

För att driva arbetet inom sporterna och andra utvalda frågor, har styrelsen utsett olika sektioner och kommittéer med mandat att besluta i specifika frågor. Svemo har sitt kansli i Norrköping där 24 personer arbetar på uppdrag av förbundsstyrelsen.

För att hantera motorsportfrågorna på regional nivå har Svemo en geografisk uppdelning i form av sex distrikt. Distriktens huvudsakliga uppgift är att organisera utbildnings- och informationsverksamhet för distriktets föreningar, att driva föreningarnas frågor och hjälpa föreningarna med deras verksamhet.

Svemo har bedrivit ett aktivt och framgångsrikt miljöarbete i många år, med vision om att vara ett nationellt och internationellt erkänt förbund inom miljöarbetet. Under 2023 har Svemo genom Riksidrottsförbundet fått projektstöd att kartlägga förbundets hållbarhetsarbete utifrån ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

Hållbarhet är del i den förändringsresa som svensk idrott just nu gör och en förutsättning för fortsatt idrottsutveckling. För idrottsrörelsen betyder hållbar utveckling att vi ska ta ansvar för vår miljöpåverkan och bidra till folkhälsa, demokrati, inkludering, människors egenmakt och en sund ekonomi.

Kartläggningen av hållbarhetsarbetet inom Svemo redovisas i denna rapport.

1.1. Syfte

Syftet med kartläggningen är att öka förståelsen för förbundets medlemsföreningars behov samt ge Svemo rätt förutsättningar för ett framgångsrikt hållbarhetsarbete. Kartläggning syftar även till att ge förbundet en bättre förståelse över hur föreningarna arbetar med hållbarhetsfrågor.

1.2. Arbetssätt och metod

Utifrån projektets syfte har datainsamling genomförts för att kartlägga styrande dokument inom hållbarhet. Intervjuer har genomförts med Svemos generalsekreterare och ordförande med ambition att kartlägga ledningens syn på förbundets hållbarhetsarbete.

Vidare har intressentdialog genomförts med föreningar anslutna till Svemo i form av en digital enkätundersökning. Enkäten innehöll 19 frågor uppdelat inom ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Det fanns även plats för kommentarer efter flera av frågorna, där föreningarna fick möjlighet att förtydliga sina svar.

Enkäten distribuerats ut tillsammans med information till samtliga medlemsföreningar, med minst en påminnelse vid senare tillfälle. Etablerade kontaktlistor användes tillsammans med föreningarnas angivna kontaktuppgifter i IdrottOnline.

Branschorganisationer och myndigheter har även tillfrågats genom intervjuer och samtal, där information efterfrågades från etablerade bransch- och myndighetskontakter. Dessvärre har detta inte gett många svar, vilket gör det svårt att dra generella slutsatser. Denna dialog sker fortlöpande efter att detta projekt avslutats.

2. Nuläges- och omvärldsanalys

Svemo har arbetat med miljöfrågor sedan 1996 och haft en miljökommitté sedan år 2000. Förbundet har etablerat samarbeten med en rad olika aktörer som har direkt eller indirekt

koppling till verksamheten. Det förekommer mycket kontakt med kommuner och länsstyrelser inom huvudsakligen miljöfrågor, främst med fokus på förbundets anläggningar.

Dessa relationer är avgörande för tränings- och tävlingsverksamheten hos Svemos föreningar. Lokala tillståndsgivare spelar en avgörande roll i att möjliggöra motorsport på anläggningarna, och Svemo deltar aktivt i dialoger runt utformande av författningssamlingar som reglerar tävlingsverksamheten. Dessutom agerar Svemo som remissinstans gentemot Naturvårdsverket för nya råd om motorsport samt arbetar med påverkans- och informationsarbete gentemot miljömyndigheter.

Det pågår ett paradigmskifte där synen på motorbanors miljönytta förändras utifrån den biologiska mångfalden. Svemo arbetar sedan många år tillbaka med att påvisa motorbanors positiva miljöeffekt, där det bedrivits flera naturvårdsprojekt genom artinventeringar på befintliga motorbanor och anläggande av nya motorbanor. Det är framför allt tre frågor som Svemo drivit; biologisk mångfald, sänkning av ljudnivåer generellt vid tävling och träning, samt omställning till miljövänligare drivmedel.

Svemo har även kontakt med representanter från motorcykelbranschen för att exempelvis underlätta för regelverk som öppnar för ny miljöteknik. Tillsammans med Sveriges Motorcyklister (SMC) agerar Svemo på både nationell och internationell EU-nivå vid utarbetande av regelverk och lagstiftning som styr verksamheten. Vidare sker samverkan med Moped- och Motorcykelbranschens Riksförbund (McRF), där det sker erfarenhetsutbyte och gemensam omvärldsbevakning. Det är en pågående dialog med tillverkarna om ljudnivåer och möjligheten att öppna upp för tränings- och tävlingsverksamhet med alternativa bränslen, exempelvis el.

Inom idrottsrörelsen finns nationellt och internationellt viktiga aktörer för förbundet. Riksidrottsförbundet som är den svenska idrottsrörelsens paraplyorganisation samt Internationella Motorcykelförbundet (FIM) och Internationella Motorbåtförbundet (UIM). Med dessa intressenter samarbetar Svemo kring viktiga framtidsfrågor för att skapa en hållbar motorsport.

2.1. Ekologisk hållbarhet

Den största negativa påverkan som motorsporten har på miljön är främst de fossila utsläppen från motorerna. Inom motorsporten arbetar man idag aktivt med att gå mot användning av fossilfria bränslen.

Utöver utsläpp från motorer är användning av kemikalier vid reparation och underhåll också en stor miljöpåverkan. Föreningarna arbetar för att fasa ut olika kemikalier och endast använda de kemikalier som är nödvändiga för verksamheten.

Buller är också något som verksamheten måste ta hänsyn till, som även det räknas som en negativ miljöpåverkan som motorsporten bidrar till. Genom att bevaka teknikutveckling, samarbeta med branschorganisationer, implementering av elfordon i verksamheten och anpassning av anläggning med bullervallar och liknande kan motorsporten minimera uppkomsten av buller. Tillsynen av kemikalier och buller hanteras av kommunernas miljöförvaltning som ser till att lagar och regler följs för miljöfarlig verksamhet och följer upp motorsportföreningarnas verksamhet.

Utöver den egenkontroll och kontroller som sker från miljöförvaltning har Svemo tillsammans med Svensk Bilsport sedan många år arbetat med miljöcertifiering av föreningarnas anläggningar. Miljöcertifieringen är en förutsättning för att anläggningen ska klassas som en godkänd anläggning för träning och tävling. Svemos stadgar anger också att varje förening ska utse ett miljöombud som ska verka enligt förbundets miljöpolicy.

2.1.1. Biologisk mångfald

Fungerande ekosystem är en förutsättning för livet på jorden. Det är därför viktigt att se över hur anläggningarna underhålls för att bevara den biologiska mångfalden. Svemo har tagit ett stort ansvar i dessa frågor och arbetar aktivt med att få fler föreningar att förstå att med en annan skötsel så kan de bidra till biologisk mångfald genom att låta biytor på arenorna bli ängsmark så att det gynnar den biologiska mångfalden. I dessa frågor arbetar de med expertis för att hjälpa föreningar med inventering och framtagande av skötselplaner.

2.1.2. Klimatutsläpp och beräkningar

De flesta studier som gjorts på tävlingar för motorsport visar att publikens resor ofta står för den absolut största delen av utsläppen. Se exempelvis *Study: Low environmental impact of motorsport (speedweek.com)*¹, en ny tysk studie som visar att själva tävlingsfordonen står för cirka 5 till 8 % av utsläppen på tävlingar. Därmed är det också viktigt att se till den miljöaspekten.

2.2. Social hållbarhet

Historiskt har motorsporten varit dominerad av män och har en lägre representation av kvinnor och olika etniska grupper. Svemo arbetar idag utifrån värdegrunden att skapa förutsättningar att alla kan uppleva motorsport oavsett kön, könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Verksamheten ska vara öppen för alla oavsett förutsättningar eller ambitionsnivå och motorsporten kan upplevas på flera nivåer, exempelvis som aktiv förare, vårdnadshavare, funktionär, ledare, anställd eller publik.

I dagens verksamhet sker tävlande inom flera sporter mellan män och kvinnor i samma klasser på lika villkor. Däremot är sporterna fortfarande överrepresenterade av killar/män, som utgör omkring 80 % av verksamheten.

Efter pandemin har det skett en nedgång över antalet aktiva förare och Svemo arbetar aktivt med återrekrytering och rekrytering av nya utövare. Årligen har föreningar genomfört särskilda insatser, som prova-på-aktiviteter, träningsdagar och läger med fokus på rekrytering inom förbundets olika sporter.

Vi upplever att det finns ett stort intresse för nya som erfarna utövare, men det finns ett arbete kvar att göra för att jämna ut den procentuella differensen och göra motorsporten till en plats för alla.

2.2.1. Inkludering & tillgänglighet

Det är föreningarna som är utgångspunkten för den verksamhet som bedrivs inom svensk motorsport, där medlemmarna hittar vänner med gemensamma intressen. Våra föreningar och anläggningar finns i stor utsträckning utanför tätbebyggelse och fungerar som en mötesplats för hela familjen.

Motorsporten engagerar hela familjer, vilket är en styrka för verksamheten där ålder inte är en begränsning. Avståndet från städerna kan i flera avseenden vara en begränsning, då det kan vara långa avstånd att transportera sig. Flera föreningar uppmanar medlemmar till samåkning och transport med kollektivtrafik, vilket ökar tillgängligheten och minskar miljöpåverkan.

2.3. Ekonomisk hållbarhet

Ekonomiskt finns det utmaningar som är svåra att påverka när det gäller att ge fler möjlighet att utöva sporten. Inköp och underhåll av tävlingsfordon och utrustning är ofta dyrt, vilket kan påverka möjligheten till deltagande. Dyra omkostnader och avgifter påverkar arbetet med rekrytering av nya utövare.

¹ [Study: Low environmental impact of motorsport \(speedweek.com\)](#) 2024-02-15

Internationellt har förbundet stort inflytande genom många representanter som sitter med de internationella kommittéerna. Det ger stor möjlighet att påverka frågor såsom hållbarhet, good governance, utbildning och jämställdhet.

2.4. Andra organisationer

Genom att jämföra arbetet mot andra organisationer, som exempelvis Svensk Bilsport, Svenska Flygsportförbundet eller de internationella förbundet FIM, UIM och FIA, kan Svemo dra nytta av flera värdefulla strategier. Svemo miljösamordnare deltar löpande i internationella möten med både FIM och FIA samt nationellt med RF, bilsport och flygsport.

Vi kan se jämförelse av prestanda och praxis, vilket ger insikter om var ens organisation står i förhållande till liknande organisationer eller branschstandarder. Exempelvis har vi sett att FIA har tuffa krav på sina nationella förbund gällande miljöcertifiering enligt ISO-modell av förbundens kanslier/miljöarbete. Detta främjar innovationskraft och hjälper till att hålla organisationen konkurrenskraftig och aktuell.

Jämförelsen mot andra organisationer kan också bidra till att skapa en öppen och lärande kultur internt inom organisationen. Genom att involvera olika avdelningar och medarbetare i jämförelsesprocessen kan man främja kunskapsdelning och förståelse för hur olika delar av organisationen påverkar varandra.

2.4.1. Internationellt hållbarhetsarbete

Inom det internationella arbetar man aktivt för att öka medvetenheten om miljöfrågor inom motorsporten och att främja hållbarhetsfrågor bland förare och andra som är engagerade inom motorsport. Det internationella motorcykelförbundet FIM har tillsatt en miljökommitté, CID (The International Sustainability Commission) som ska leda arbetet mot en renare och mer hållbar framtid.

De ansvarar specifikt med att övervaka motorsportens inverkan på miljön och komma med rekommendationer till förbättring. FIM har tagit fram riktlinjer och krav för miljöarbetet för motorcykel- och snöskotersport internationellt, med stort fokus på den ekologiska hållbarheten. Vidare har FIM sedan 2006 tillsatt CFM (The Women's Commission) med uppgift att öka antalet kvinnor inom motorsporten samt ge bättre förutsättning och möjligheter.

UIM, det internationella båtsporförbundet, har en miljökommitté som arbetar med hållbarhetsfrågor för vattensporterna internationellt. De har även en Equality Committee, som arbetar för att främja lika möjligheter inom sporterna för alla oavsett bakgrund, kön, ålder utifrån social och ekonomisk hållbarhet.

Inom samtliga nämnda kommittéer inom FIM och UIM har vi representanter från Svemo, som arbetar för att främja svensk representation och intressen inom det internationella hållbarhetsarbetet.

Det internationella bilsportförbundet (FIA) bedriver ett aktivt arbete med inkludering och mångfald, miljö, hälsa och säkerhet. Likt FIM har FIA en kommission för Women in motorsport. FIA har även en kommission för funktionsvarierade, med syfte att göra motorsporten tillgänglig oavsett förutsättning.

Till skillnad från de internationella förbunden finns det inte någon utsedd kommitté för kvinnlig motorsport inom Svemo, vilket kan göra arbetet mindre synligt än vad det är internationellt. Det finns heller ännu ingen utarbetad strategi för parasport inom Svemo, ett arbete som idag är i uppstartsfasen med stöd från Parasportförbundet.

Flera av de internationella förbunden har uttalade policys och strategier för ekologisk hållbarhet, framför allt när det gäller biologisk mångfald. Inom detta arbete har Svemo varit

framträdande och även pådrivande internationellt genom bland annat svensk representation i CID och fältstudier.

2.5. Utmaningar

Svemo står inför utmaningen att anpassa sig till de växande hållbarhetskraven, bland annat genom de ökande hållbarhetskraven på företag med exempelvis CSRD som kommer ge ringar på vattnet.

För det första krävs en accelererad övergång till miljövänligare bränslen och teknologier för att minska koldioxidutsläppen från tävlingsfordon. Genom att främja resurssnåla metoder och teknologier kan förbundet bidra till att minska den övergripande miljöpåverkan från motorsport. Detta kan inkludera åtgärder som energieffektiv belysning, minskning av vattenanvändning och implementering av sol- eller vindkraft.

Genom att samarbeta med partners, sponsorer och teknikföretag kan förbundet främja forskning och innovation för att utveckla hållbara teknologier inom motorsport och därigenom ligga i framkant när det gäller att möta de kommande hållbarhetskraven.

För att främja hållbar mobilitet kan förbundet också stödja utvecklingen av grön infrastruktur för transporter till och från tävlingsplatserna, såsom kollektivtrafikalternativ eller laddningsstationer för elbilar.

Att integrera hållbarhetsutbildning och medvetenhet i motorsportgemenskapen är avgörande för att skapa en kultur som värnar om miljön. Detta kan göras genom att erbjuda utbildningar, workshops och kampanjer för förare, team och åskådare. Kunskapshöjande insatser inom verksamheten är en viktig del i arbetet, och en förutsättning för att alla medlemmar ska vara med och bidra till en hållbar motorsport.

Förbundet bör även fortsätta arbeta för att öka den positiva miljöpåverkan på lokala ekosystem och bevara naturliga områden genom att implementera skötselplaner och riktlinjer för tävlingsarrangemang.

2.6. Styrande dokument

Nedan listas de styrande dokument och riktlinjer inom hållbarhet som berör Svemo men även andra typer av styrande dokument.

- Svemo värdegrund
- Svemo policy och allmänna regler
- Svemo miljöpolicy
- Svemo miljöcertifiering
- RF hållbarhetspolicy
- Strategi 2025
- Miljöbalken och övriga bindande krav
- FIM Environmental Code
- UIM Environment Programme

3. Intressentanalys

INTRESSENER	BEHOV/KRAV FRÅN INTRESSENT	BEHOV KRAV FRÅN SVEMO	STRATEGI/ÅTGÄRD
SPORT			
Medlemmar/föreningar	Förbättringsarbeten, information, utbildning och stöd i hållbarhetsfrågor. Stöd med myndighetskontakt och lobbyverksamhet mot beslutsfattare. Sätta riktlinjer och strategier för hållbarhetsarbetet.	Följa förbundets och myndigheternas krav för verksamheten. Miljöcertifiera anläggningen/tävlingen.	Nära kommunikation, möten, undersökningar, driva påverkansarbete mot myndigheter och politiker. En enkät skickad till alla klubbar 2023. Alla faciliteter/klubbar/events måste vara certifierade. Detta gäller för faciliteter som används både för träning och tävlingar, liksom för postklubbar. Detta följs upp vart tredje år.
Medarbetare	Effektiva arbetsprocesser, information och dialog, goda arbetsvillkor	Information och genomförande	Daglig dialog på arbetsplats, regelbundna möten, utbildningar, samverkan, information
FIM/UIM	Internationellt licensierade miljöfunktionärer vid internationella mästerskapstävlingar i Sverige	Tydlig information, utbildning, företräda motorsporten internationellt	Utbildningar, samarbetsprojekt, möten, representation i internationella miljökommittén.
Riksidrottsförbundet	Riktlinjer för hållbarhet	Stöd när vi besöker nyckelintressenter	Regelbundna möten, info via svemo.se
Banägare	Information, dialog	Följa regler och riktlinjer, samverkan med föreningar	Möten och kontakt om ljud/buller m.m.
Fans	Spännande tävlingar och aktiviteter för hållbara event	Resa till event med mindre utsläpp, följa regler och riktlinjer på föreningarnas anläggningar.	Information och erbjudanden/aktiviteter som minskar utsläpp
Team	Information	Följa regler och riktlinjer	Möten och kontakt
Promotorer	Information	Följa regler och riktlinjer	Möten och kontakt
Tillverkare	Information	Följa regler och riktlinjer, branschmöten och samverkan	Möten och kontakt
PARTNERS			
Sponsorer	Ökad synlighet och bra PR	Ekonomisk utveckling	Möten och kontakt

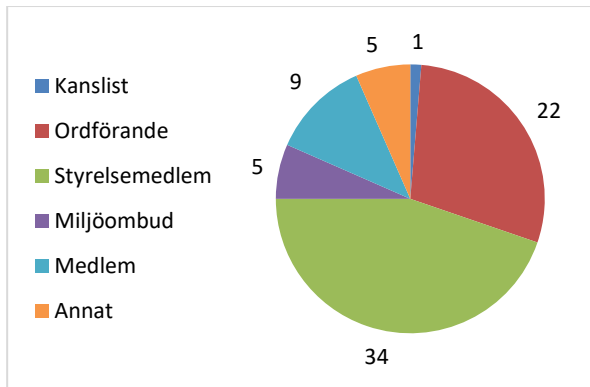
MYNDIGHETER			
Kommuner	Information och ibland möten/kontakt	Information och ibland möten/kontakt	Upprätthålla dialog i miljö- och hållbarhetsfrågor som rör motorsporten.
Länsstyrelser	Information och ibland möten/kontakt	Information och ibland möten/kontakt	Upprätthålla dialog i miljö- och hållbarhetsfrågor som rör motorsporten.
Trafikverket	Information och ibland möten/kontakt	Information och ibland möten/kontakt	Upprätthålla dialog i miljö- och hållbarhetsfrågor som rör motorsporten.
Naturvårdsverket	Information och ibland möten/kontakt	Information och ibland möten/kontakt	Upprätthålla dialog i miljö- och hållbarhetsfrågor som rör motorsporten.
ANDRA			
Leverantörer	Inköpskrav	Hållbara varor och tjänster	Granska och jämföra leverantörer
Politiker	Information om våra behov, utmaningar och nyttor	Information och ibland möten/kontakt	Följ upp befintliga kontakter (se exempelvis tal i riksdagen från sommaren 2023).
NGOS (non-governmental organisations)	Information om våra behov, utmaningar och nyttor	Information och ibland möten/kontakt	

4. Intressentdialog

4.1. Föreningar

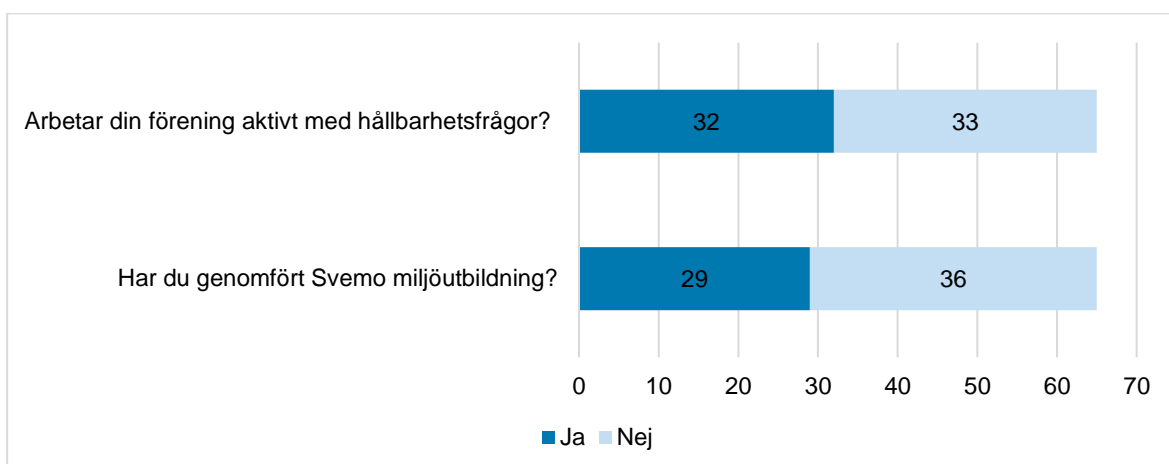
De intressenter som identifierats i denna intressentdialog är i första hand medlemmar i medlemsföreningar. En enkät har skickats ut till medlemmar med någon typ av ansvarsfunktion. Totalt har ca 450 riktade enkäter skickats ut och därefter följts upp av en påminnelse. Totalt har 65 svar inkommit från olika föreningar, där varje respondent fått ange vilken roll de har i sin förening.

Figur 1. "Vilken position har du i din förening?"

4.1.1. Hållbarhetsarbete

Utifrån inkomna svar har lite drygt 50 % angett att de arbetar aktivt med hållbarhetsfrågor idag. Vi kan se utifrån kommentarer att de föreningar som arbetar aktivt med hållbarhetsfrågor anger att miljöfrågor är vanligast förekommande. Orsaken till detta är troligtvis att Svemo som förbund i många år bedrivit ett aktivt och framskjutet miljöarbete. Bullerfrågan är återkommande i föreningarnas svar, där motorsporten idag har hårda krav på sina anläggningar enligt Naturvårdsverkets riktvärden. Flera föreningar lyfter även arbetet med avfallssortering, biologisk mångfald och elfordon. De sociala aspekterna som fokuseras på är inkludering, jämställdhet och utbildning. Även om utbildningsfrågan uppkommer bland kommentarerna som viktiga frågor, har fler än hälften av svarande föreningar inte genomfört Svemos miljöutbildning.

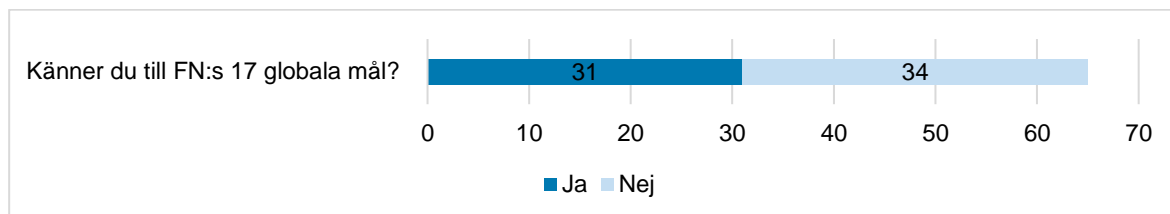

Figur 2.

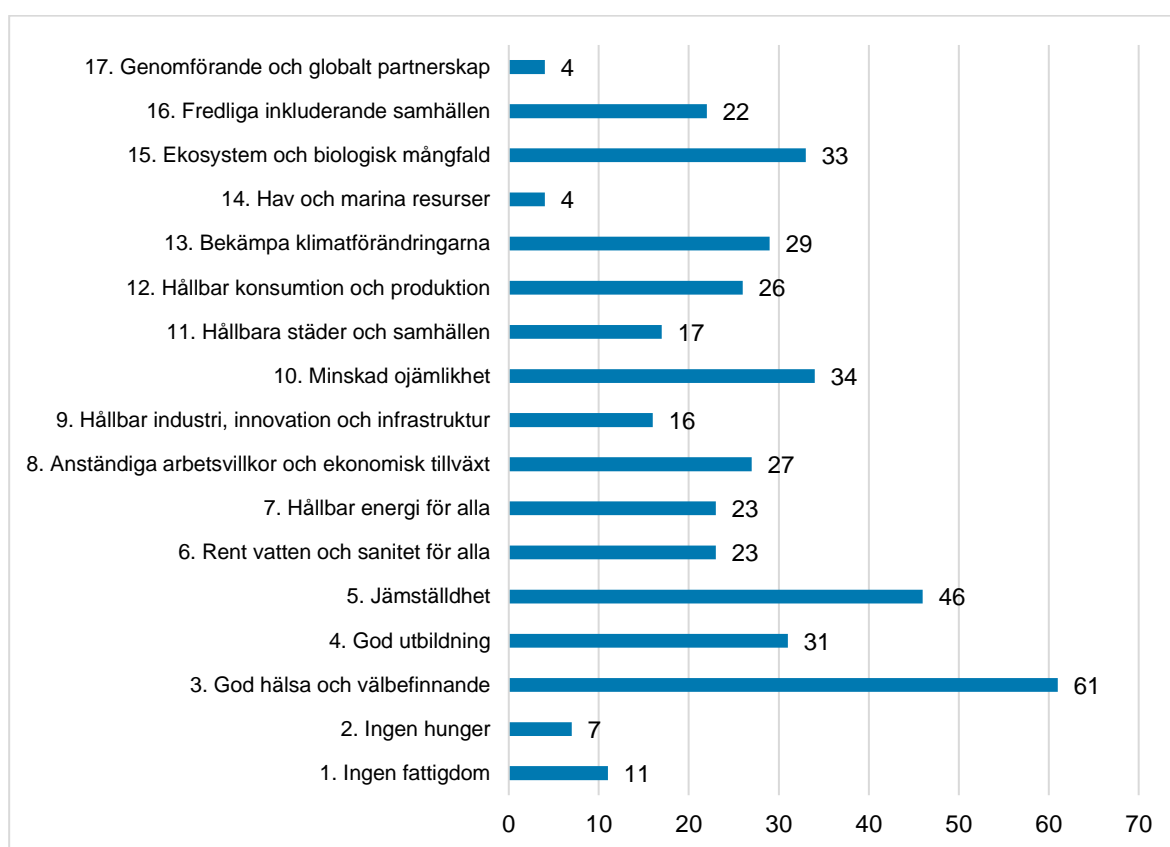
Frågan om kunskap om FN:s globala mål är också uppdelad, där fler än hälften anger att de inte har kännedom om FN:s 17 globala mål. Eftersom mindre än hälften av alla medlemsföreningar har besvarat enkäten kan vi genom detta endast öka förståelsen för hur

kunskapsnivån ser ut i verksamheten. Tittar vi vidare vilka av hållbarhetsmålen som är viktigast för föreningarna att arbeta med har vi två mål som sticker ut; god hälsa och välbefinnande samt jämställdhet. Precis efter är minskad ojämlikhet, ekosystem och biologisk mångfald samt god utbildning högt värderade. Ser vi till de lägst prioriterade frågorna hittar vi ingen hunger, hav och marina resurser samt genomförande och globalt partnerskap. Viktigt att poängtera är att alla 17 mål har ansetts vara en viktig fråga att arbeta med av minst 4 föreningar. För övriga mål ser vi en relativt jämn fördelning mellan svaren.

Figur 4. "Känner du till FN:s Globala Mål (Agenda 2023)?"

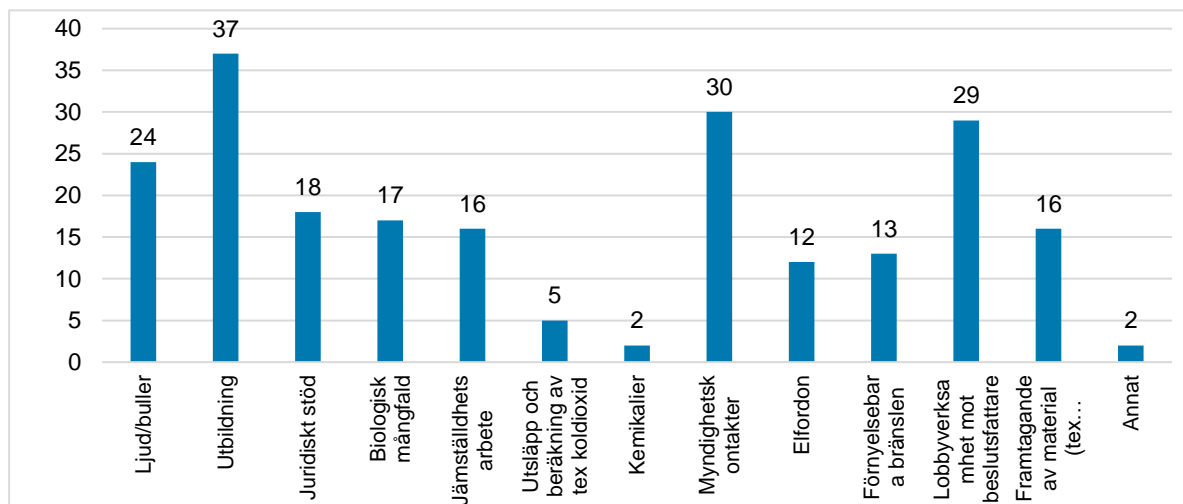

Figur 5. "Vilka av FN:s hållbarhetsmål är viktigast för föreningarna att arbeta med?"

Föreningarna har vidare angett de frågor de anser att Svemo som förbund ska prioritera för att underlätta hållbarhetsarbetet. Bland svaren har vi tre områden som är högt värderade; utbildning, myndighetskontakter och lobbyverksamhet mot beslutsfattare. Ljud och bullerfrågan kommer precis efter.

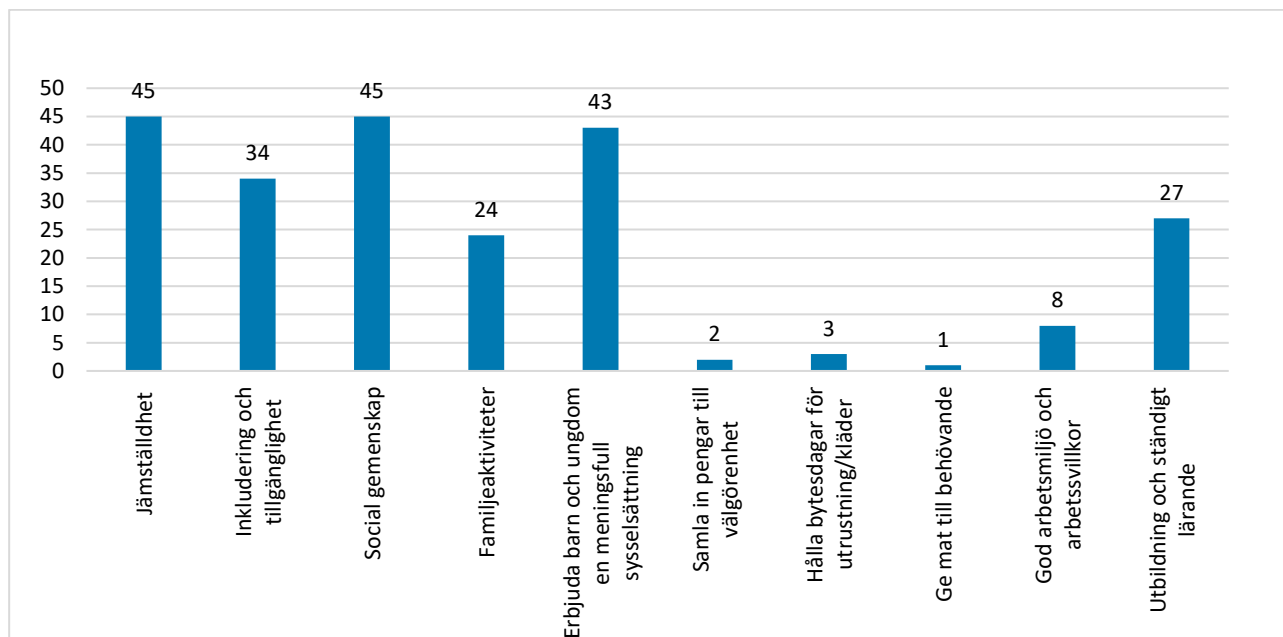
Om vi jämför antalet föreningar som tagit del av Svemo miljöutbildning, och antalet som anger utbildning som ett prioriterat område för förbundet kan vi se att behovet av ökad kunskap i hållbarhetsfrågor är stort. Gällande myndighetskontakter och lobbyverksamhet mot beslutsfattare bedriver Svemo idag ett aktivt arbete inom detta område, vilket föreningarna i enkäten trycker på som prioriterat.

Figur 6. "Vad tycker din förening är viktigast att Svemo som förbund ska prioritera för att underlätta ert hållbarhetsarbete?"

4.1.2. Social hållbarhet

De sociala frågor som är viktigast för föreningarna är jämställdhetsfrågan och sociala gemenskap, följt av erbjuda barn och ungdomar en meningsfull sysselsättning samt inkludering och tillgänglighet. I kommentarerna framgår det föreningarna anser att jämställdhetsarbetet behöver bli bättre inom förbundet. Det efterfrågas också en ökad ödmjukhet och mer kunskapsutbyte på alla nivåer ute på anläggningarna.

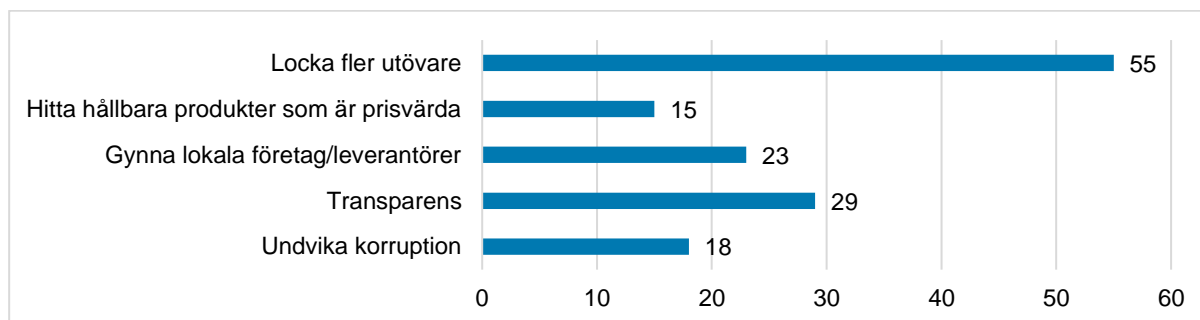
Figur 7. "Vilka sociala frågor är viktigast i er förening?"

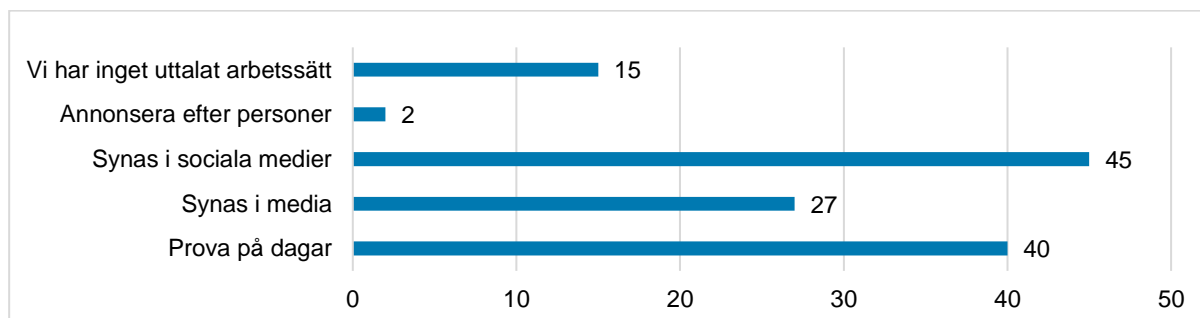
4.1.3. Ekonomisk hållbarhet

Gällande den ekonomiska hållbarheten ser föreningarna medlemsantalet som viktigast, där knappt 85 % av svarande föreningar angett att locka fler utövare är den viktigaste frågan. Efter pandemin har det varit en nedgång på antalet medlemmar i verksamheten, vilket skulle kunna förklara utfallet av enkätsvaren. Ekonomisk transparens värderas också högre, medan hållbara och prisvärda produkter prioriteras av lägst antal föreningar. Vidare efterfrågar föreningarna stöd med bidrag och sänkta kostnader för underhåll av anläggningen.

Arbetet med att locka fler utövare bedrivs ute i föreningarna, och vid frågan om hur arbetet genomförs framgår det att majoriteten lägger tid på exponering i sociala medier. Prova-på-dagar lyfts också fram som lyckade aktiviteter som många föreningar prioriterat, vilket förtydligas i fritextsvaren. Uppvisningar av verksamheten beskrivs också som prioriterade insatser.

Figur 8. "Vilka ekonomiska frågor är viktigast i er förening?"

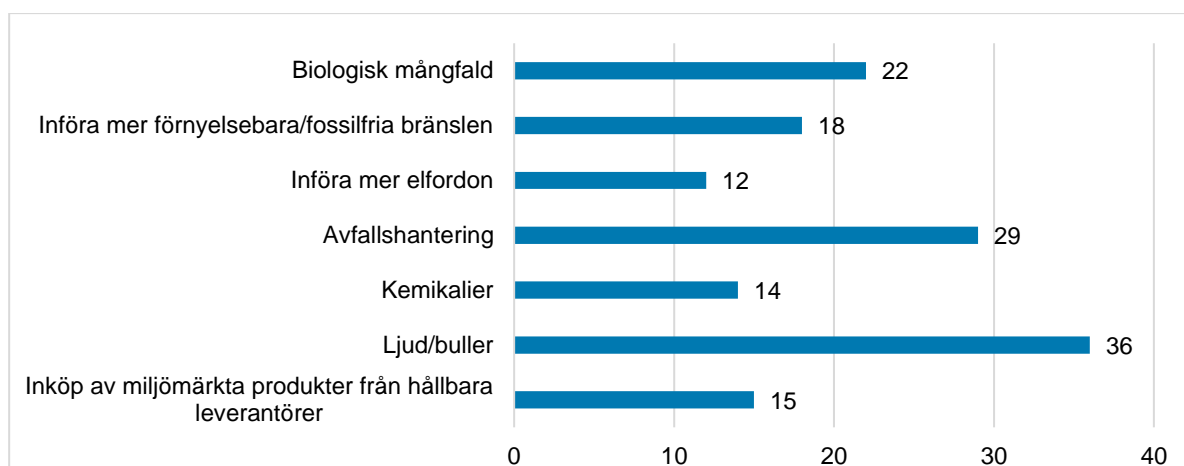

Figur 9. "Hur arbetar föreningen med att locka fler medlemmar till verksamheten?"

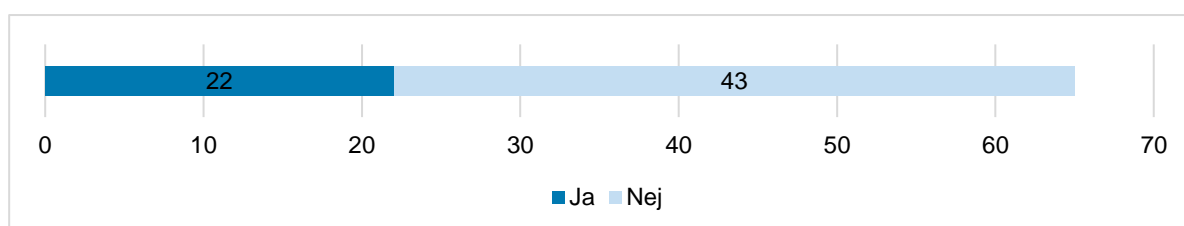
4.1.4. Ekologisk hållbarhet

Inom miljö sticker ljud/buller samt avfallshantering ut som de viktigaste frågorna för föreningarna. Motorsportens verksamhet har hårda ljudkrav från Naturvårdsverket och vi ser flera anläggningar runt om i Europa som tvingats stänga ner på grund av ljud/buller. Föreningarnas verksamhetstider är i stor utsträckning anpassade efter bullernivåer och därmed begränsade till angivna tider.

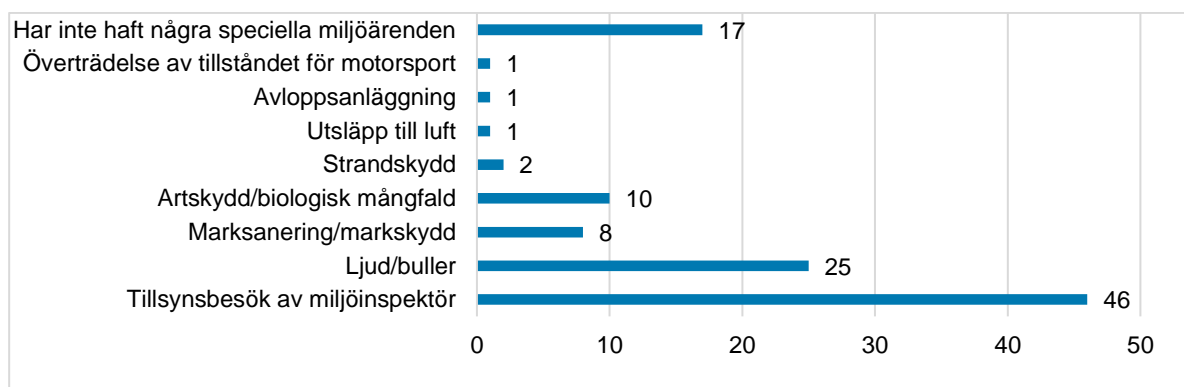
I enkäten ser vi att en tredjedel av svarande föreningar har fått klagomål på sin verksamhet från närboende eller myndigheter. Dessa klagomål har resulterat i hårdare begränsningar på aktivitetsytor och svårigheter att genomföra tävlingar till följd av hårda tidsbegränsningar när verksamheten får bedrivas på anläggningen. Flera föreningar har byggt bullervallar som åtgärd efter klagomålen och genomfört grundliga ljumätningar.

Figur 10. "Vilka miljöfrågor är viktigast i er förening?"

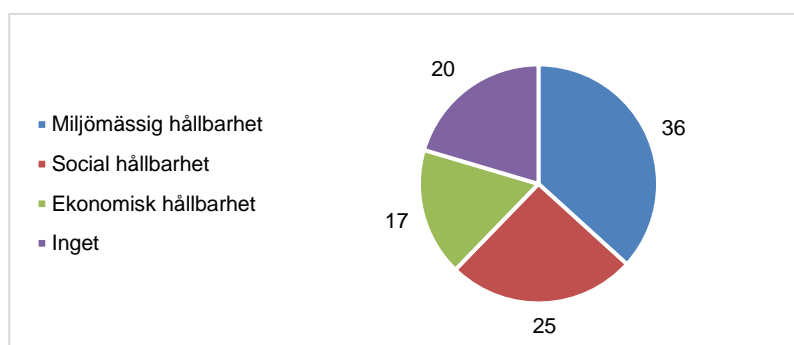

Figur 11. "Har det förekommit klagomål/åtgärdskrav på ljud/buller på er verksamhet?"

Figur 12. "Vilka miljöärenden har ni särskilt fått hantera (kanske efter kontakt med kommun/länsstyrelse)?"

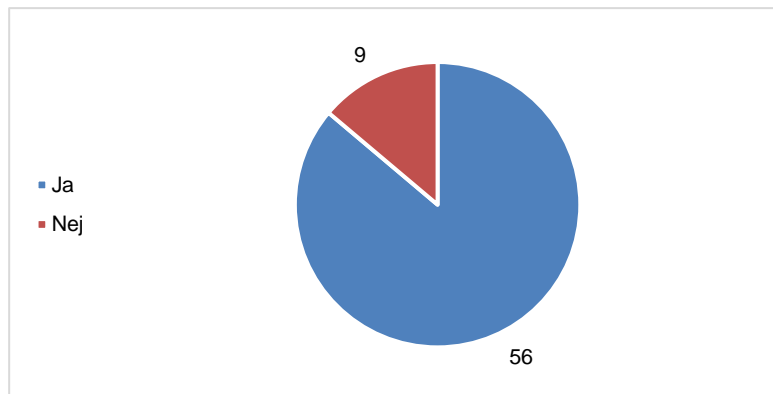
Tittar vi på vad föreningarna anser att förbundet tar ansvar för idag gällande hållbarhetsarbetet sticker miljö ut. Arbetet med den sociala hållbarheten har skattats något lägre följt av den ekonomiska hållbarheten. Föreningarna hade möjlighet att välja flera alternativ. Anmärkningsvärt är att knappt en tredjedel av föreningarna som svarat har valt att inte kryssa i något av alternativen.

Figur 13. "Inom vilka områden tycker du att Svemo tar ansvar idag?"

86% av föreningarna anger att de har kännedom om motorbanors positiva miljöpåverkan utifrån biologisk mångfald och ökad artrikedom. 14 % anger däremot att de inte känner till detta. Föreningarna har gjort egna insatser för att gynna den biologiska mångfalden, där bland annat artinventeringar gjorts på anläggningar med stöd av experter, samverkan med Fortifikationsverket och bevarande av äldre träd på anläggningen.

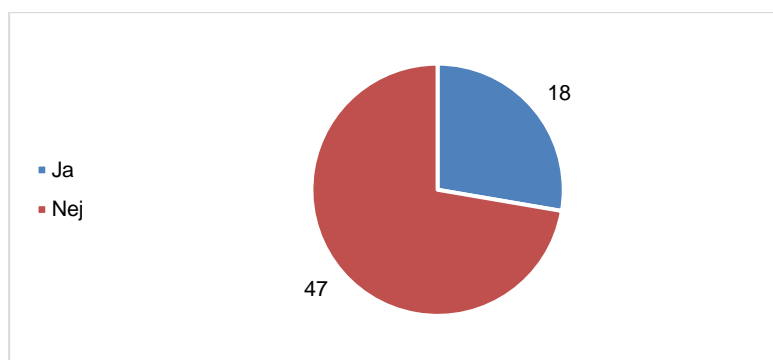

Figur 14. "Känner du till att motorbanor kan bidra mycket positivt till biologisk mångfald och ökad artrikedom?"

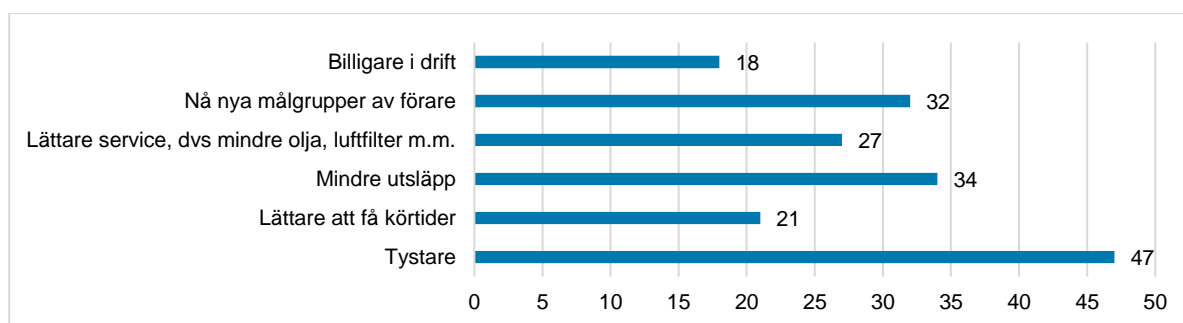
Elfordon och förnyelsebara bränslen är prioriterade områden inom motorsporten och är ett arbete som pågått under de senaste åren. Efterfrågan hos föreningarna verkar däremot vara relativt lågt, då omkring 72 % av föreningarna anger att det inte finns något önskemål att kunna köra el-fordon eller fossilfritt bränsle.

Marknaden för elfordon är på uppgång, vilken kan förklara varför efterfrågan hos föreningarna fortfarande är låg. Den enskilt största fördelen som lyfts med el-fordon är att de är tystare. Andra fördelar som sticker ut är mindre utsläpp, möjligheten att nå nya målgrupper av förare och lättare service. Det går däremot att utläsa ett visst motstånd i fritextsvaren, där några föreningar angett att de inte ser några fördelar med el-fordon.

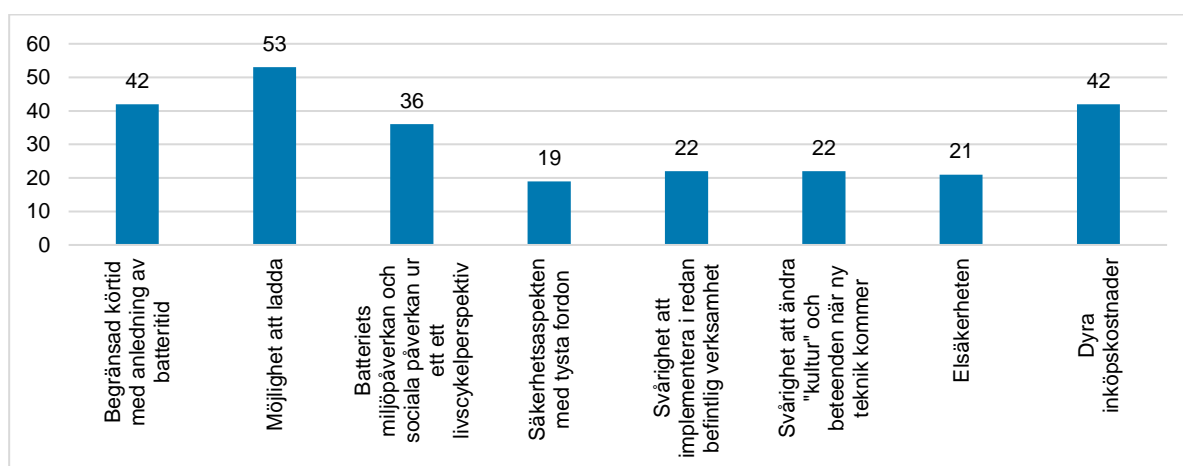
Vidare framkommer infrastruktur för laddning till elfordonen som den största utmaningen för verksamheten. Dyra inköpskostnader och begränsad körtid med anledning av batteritid anges också vara en utmaning.

Figur 15. "Får ni i er förening önskemål om att kunna köra el-fordon och fossilfritt bränsle?"

Figur 16. "Vilka fördelar ser ni med el-fordon?"

Figur 17. "Vilka utmaningar ser du med el-fordon?"

För hållbarhetsarbetet framåt vill föreningarna se en ökad synlighet av motorsporten inom idrottssamhället och en ökad samverkan mellan föreningarna och förbundet. Det efterfrågas tydligare kommunikation och bakgrundsinformation från beslut.

Utbildning med fokus på miljö är också något som önskas och att utbildningarna genomförs trots lågt deltagarantal. Föreningarna vill även ha fortsatt hjälp med myndighetskontakter och tillståndsgivare för att kunna påverka lagar och regler som påverkar föreningarna.

Samtidigt lyfts ekonomi och rekrytering fram som utmaningar för föreningarnas arbete, där det kostar mycket tid och pengar med förändring av verksamheten och anläggningarna.

4.2. Förbund/Myndighet/Bransch

Intervjuer och samtal har genomförts med en intressentgrupp bestående av representanter från förbundet, myndigheter och branschorganisationer. Dessa organisationer är nära kopplade till föreningarna i utövandet av motorcykel-, snöskoter och båtsport. Enkäten fokuserar på att utreda intressenternas syn på hållbarhet inom motorsport.

I samtal med förbundets generalsekreterare och ordförande framkommer utveckling av sporterna och samtliga hållbarhetsaspekter som lika viktiga för förbundet att fokusera på. De största utmaningarna med motorsportens påverkan på hållbarhet tycks vara miljö, att hitta områden för träning och tävling samt ekonomi. Möjligheter för motorsportens påverkan är att bättre synliggöra motorsportens sociala nytta och möjligheter med elfordon och förnybart bränsle.

Vidare skickades en enkät ut till branschorganisationer och myndigheter, där vi dessväre har väldigt låg svarsfrekvens. Svemo arbetar däremot aktivt att möta dessa organisationer i olika sammanhang och under november 2023 genomfördes ett möte med Naturvårdsverkets samhällsplaneringsenhet, tillsammans med Riksidrottsförbundet och Svenska Bilsportförbundet.

Under mötet byttes värdefull information och motorsportens miljöarbete, vilket ledde till att Naturvårdsverket vill skapa en bättre översikt av motorbanor i Sverige kopplat till samhällsplanering.

I enkäten framkommer det att respondenterna ser alla hållbarhetsaspekter som lika viktiga för Svemo att arbeta med, specifikt ekonomi, bullerkrav och aktiviteter för barn. Utmaningar som nämns för motorsporten är kopplat till utsläpp och buller samt att få fler att frivilligt vilja engagera sig i föreningslivet. Möjligheterna för motorsporten anses däremot vara de förutsättningar för biologisk månfald som motorbanor ger, samt utveckling av starkare sociala band med fler aktiviteter för unga.

5. Slutdiskussion

Syftet med denna kartläggning är att öka förståelsen för förbundets medlemsföreningars behov samt ge Svemo rätt förutsättningar för ett framgångsrikt hållbarhetsarbete.

Resultatet från intressentdialogen visar att 49 % av de tillfrågade medlemmarna på föreningsnivå är engagerade i olika hållbarhetsfrågor, med miljöfrågor som den mest framträdande kategorin, särskilt buller- och avfallshantering.

Trots detta visar resultatet att det finns en bristande kunskap om FN:s globala mål och en efterfrågan på utbildning inom hållbarhetsområdet. Trots efterfrågan på utbildning har knappt 45% av intressenterna genomfört Svemos miljöutbildning.

De viktigaste hållbarhetsfrågorna som framkommer utifrån FN:s hållbarhetsmål är god hälsa och välbefinnande samt jämställdhet.

Föreningarna anser att de viktigaste frågorna för förbundet att prioritera för att underlätta föreningarnas arbete är utbildning, myndighetskontakter och lobbyverksamhet mot beslutsfattare.

Det finns också en stark betoning på sociala frågor som jämställdhet och inkludering, samt ekonomiska aspekter som medlemsrekrytering och ekonomisk transparens. Vi frågan om vilka hållbarhetsområden som föreningarna tycker att förbundet tar störst ansvar idag är miljö

Inom miljöområdet är ljud/buller och avfallshantering prioriterade frågor, och föreningarna visar god kännedom om motorbanors positiva roll för den biologiska mångfalden. En tredjedel av föreningarna anger att de fått klagomål på buller från närliggande grannar, vilket gör frågan till en av motorsportens stora utmaningar.

Trots att elfordon och förnyelsebara bränslen prioriteras på förbunds nivå, visar enkätsvaren en låg efterfrågan hos föreningarna där de stora utmaningarna anses vara infrastruktur för laddning och höga inköpskostnader.

Utifrån kartläggningen framkommer det tydligt att förbundet behöver ta ledning och ansvara för att implementera åtgärder för att underlätta föreningarnas hållbarhetsarbete.

Svemo som förbund har länge bedrivit ett aktivt miljöarbete, men behöver framåt lägga en plan för ett hållbarhetsarbete som inkluderar ekologiska, ekonomiska och sociala aspekter. Åtgärder för att främja jämställdhet och inkludering behöver stärkas samt erbjuda stöd för att underlätta medlemsrekrytering i föreningarna.

Slutligen betonar föreningarna behovet av ökad synlighet för motorsporten inom idrottssamhället, bättre kommunikation och information från beslutsfattare, samt fortsatt stöd med ekonomi och rekrytering.

Sammanfattningsvis pekar resultaten på ett aktivt engagemang från föreningarna för hållbarhetsfrågor, men också på behovet av ytterligare stöd och utbildning från förbundet för att främja hållbar utveckling inom motorsporten.

5.1. Förslag vidare arbete

- Förbättra den löpande dialogen med intressenterna baserat på resultatet från intressentanalysen för att säkerställa ett mer effektivt och ändamålsenligt samarbete.
- Utredning av kansliets miljöpåverkan för att identifiera och åtgärda eventuella miljöförbättringsområden.
- Utveckla en verktygslåda för att underlätta och förbättra arbete att exempelvis beräkna CO2e och kommunikation.
- Utred och åtgärda varför mer än hälften av respondenterna inte har gått miljöutbildningen, för att säkerställa att alla medlemsföreningar får tillgång till och deltar i relevant utbildning.
- Prioritera jämställdhetsarbetet för att främja en mer jämställd och inkluderande miljö inom förbundet och bland medlemsföreningarna.
- Fortsätt dialogen med Naturvårdsverket för att adressera och lösa problem relaterade till ljud och buller, särskilt med tanke på att ungefär var tredje förening har haft problem inom detta område.
- Åtgärda Naturvårdsverkets bristande kännedom om var förbundet finns genom att tydligare och mer omfattande informera och kommunicera om förbundets närvaro och verksamhet.
- Lyft fram och synliggör helheten av hållbarhetsarbetet inom förbundet, inklusive de sociala och ekonomiska aspekterna, för att skapa en mer heltäckande förståelse och uppmärksamhet kring hållbarhetsfrågor inom motorsporten.
- Eftersom omvärldens motsvarigheter till Svemo accelererar sitt hållbarhetsarbete kraftigt, är det viktigt att Svemo tar ett krafttag om hållbarhetsarbetet för att inte hamna efter.